

Рисунок 1. Динаміка показників інноваційної діяльності в Україні

Водночас до негативних ознак можемо віднести: 1) зменшення значень показника частки підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових підприємств порівняно з 2014 роком у Рівненській та Донецькій областях; 2) зниження значень показника частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції у всіх областях України за винятком лише Житомирської та Чернівецької областей; 3) зменшення значень показника частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій до попереднього року у 14-ти областях, з яких найбільше порівняно з 2011-им – у Хмельницькій (на 37,9 в.п.), Житомирській (на 32,1 в.п.), Тернопільській (на 16,4 в.п.), Сумській (на 11,1 в.п.), Волинській (на 10,2 в.п.).

Таким чином, інноваційна діяльність в Україні демонструє незначні ознаки відновлення за такими показниками, як частка підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових підприємств (66,7 % областей збільшили свої значення відносно 2011 року) та частка витрат на інноваційну діяльність (у 37,5 % областей значення цього показника перевершили рівень 2011-го року). Однак, обсяги реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції продовжують спадати. Лише Львівська та Харківська області у 2015 році продемонстрували збільшення значення відповідного показника відносно рівня 2011-го року.

Перелік посилань:

1. Впровадження інновацій на промислових підприємствах [Електронний ресурс] : статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Інноваційна активність [Електронний ресурс] : статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Капітальні інвестиції за видами промислової діяльності [Електронний ресурс] : статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

С.Ю. Боліла, к. с.-г. н., доцент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

В умовах глобалізації дедалі важливішого значення набуває високий рівень національного науково-технічного потенціалу, прогресивність застосовуваних технологій, їхня ефективність. В той же час, тенденція науково-технічного розвитку в Україні набула негативного характеру, поглиблюється регрес, а тому і поширюється технологічний розрив порівняно з прискореним розвитком промислово розвинутих країн та посиленням їхнього впливу на світовий ринок. Україна надзвичайно швидко втрачає конкурентоспроможність своєї продукції не тільки на зовнішньому, а й на внутрішньому ринку. Відбувається це насамперед через низький науково-технічний рівень, низьку якість та великі витрати на виробництво вітчизняної продукції, руйнацію науково-технічного та інтелектуального потенціалу суспільства. Можливості подолання технологічної відсталості нашої країни та економічної кризи залежать від створення ефективної науково-технічної політики. В Україні науково-технічний розвиток має ґрунтуватись на структурній перебудові усєї науково-технічної сфери, підтримці нових інноваційних структур та організації підготовки наукових кадрів. Процес вибору загальнодержавних пріоритетів має враховувати такі основні фактори: науково-технічне забезпечення пріоритетних для України галузей виробництва, розв'язання найгостріших

проблем даного періоду, реальний потенціал окремих галузей науки і техніки [1]. В країні назріла невідкладна необхідність прийняття державою економічної доктрини відновлення економіки, основу якої має становити виважена науково-технічна політика розвитку національного виробництва, що дасть змогу перейти від економіки з переважним обсягом виробництва низьких технологічних укладів до створення і використання технологій більш високого рівня.

Якщо зважати на міркування М. Портера, що умовою рівноправної інтеграції країни у світове господарство є п'ять факторів: наука і технологія; капітал; робоча сила; інфраструктура; інформація, то можна дійти висновку, що постійне вдосконалення засобів і предметів праці, технології виробництва і його організації є головною рушійною силою розвитку продуктивних сил і економічного зростання. Внутрішні механізми впливу науково-технічних досягнень на економічний розвиток докладно описав Й. Шумпетер, який сформулював цілісну інноваційну теорію, згідно з якою науково-технічні досягнення позитивно впливають на економічний розвиток, коли їх наслідком є створення і впровадження у виробництво нових технологій і нових товарів, що знижують витрати економічних ресурсів у розрахунку на одиницю кінцевої продукції, або на одиницю її корисного показника. Такі технологічні зміни дають можливість виготовляти більше продукції за умов обмежених ресурсів, тобто збільшують максимально можливий випуск продукції господарською системою. Ці висновки дуже важливі для формування майбутньої науково-технічної політики України, бо ще й досі вихід із кризи в нашій країні не пов'язується належним чином з науково-технічним прогресом.

Розробка і реалізація обґрунтованої концепції науково-технічного розвитку в Україні повинна включати: визначення пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки; структурну перебудову науково-технічної сфери; підтримку нових інноваційних структур; розвиток ефективної вищої освіти та організацію підготовки наукових кадрів; розвиток міжнародного співробітництва. На сьогодні, зважаючи на експоненційний характер продукування показників наукової діяльності можливою є реалізація майже будь-яких грандіозних інноваційних проектів. Єдиним обмежувальним чинником є фінансові ресурси. Тому суб'єктам інноваційного процесу для реалізації інноваційних проектів і програм необхідно співробітництво, кооперація, в тому числі і на рівні країн. В умовах сьогодення для України слід використати багатовекторну модель науково-технічного розвитку, виходячи зі специфіки партнерських відносин та розширювати міжнародне співробітництво в науково-технічній сфері [2]. Як основні його форми можна виділити: міжакадемічне співробітництво (нанофізика, наноелектроніка та нанотехнології, астрономія та астрофізика, медицина та медична техніка, ресурсозберігаючі технології, геноміка, біотехнології та ін.); двостороннє науково-технічне співробітництво з європейськими та іншими країнами (дослідження космічного простору, екологія та екологічнобезпечні технології, нові джерела енергії, нові виробничі технології) та інтеграція в європейський науково-дослідний простір в рамках ТНК (аерокосмічна галузь, оборонна сфера, транспортні комунікації, рекреаційна сфера, телекомунікації, туризм, безпека здоров'я та ін.); співпраця з НАТО (сучасні інформаційні технології, технологічне прогнозування, нові матеріали і речовини, якість навколишнього середовища, раціональне природокористування, військово-промисловий комплекс та ін.); розширення участі у міжнародній патентно-ліцензійній діяльності та сприяння цим процесам на державному рівні.

Таким чином, тільки комплексний підхід з впровадження нових технічних і технологічних рішень, сучасних виробничих процесів, здатних випускати конкурентоспроможні товари, та взаємовигідне міжнародне співробітництво в науково-технічній сфері дозволять економіці вийти з затяжної кризи і забезпечать Україні гідне місце у світовому співтоваристві.

Перелік посилань:

1. Ходикіна В. В. Вплив науково-технічного фактору на ефективність участі України в процесі інтернаціоналізації світового господарства / В. В. Ходикіна // *Економіка промисловості*. – 2009. – № 2 (20). – С. 94-99.
2. Офіційний сайт Європейського союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

*В.П. Братюк, к.е.н., доцент
Мукачівський державний університет*

У сучасних умовах функціонування фінансового ринку страховики виступають активними жвавими інституційними інвесторами. Організація страхової діяльності дає можливість акумулювати значний фінансовий ресурс, який набуває форми грошових резервів, що можуть бути ефективно використані шляхом розміщення на фінансовому ринку при формуванні інвестиційного портфеля.